ATILIM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Kurucusu: İ.Bilen Sayı: 13 (203)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Temmuz 1987

DEMOKRATİK TÜRKİYE DAHA GÜÇLÜ TKP !

AÇIKLAMA

POLİTİK BÜRO'NUN GENİŞLETİLMİŞ TOPLANTISI

TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun, yurtdışı parti örgütleri sekreterleri ve ideolojik işlerden sorumlu yönetici kadroları ile genişletilmiş toplantısı yapıldı.

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın konuşmasıyla açılan toplantıda, tüm katılanlar söz aldı.

PB genişletilmiş toplantısı, önde duran ödevleri çözmek, Ulusal Konferansta alınan 6. Kongrenin toplanmasına ilişkin kararı yeni bir atılımla yaşama geçirmek için, bu amaçla yığınlar arasındaki çalışmaları çok daha fazla aktifleştirmek parti yaşamını canlandırmak ve parti içi demokrasiyi genişletmek, kısaca partide bütün alanlarda çalışmanın politik düzeyini yükseltmek sorunlarını ele almıştır.

Toplantı eleştiri ve özeleştiri ruhunda geçmiştir.

Genişletilmiş toplantıya katılanlar, partinin yeni politik çizgisini tüm kadrolara kavratmakta parti yaşamına ilişkin sorunların parti içi bir tartışmada ele alınması yolundaki PB önerisini desteklemişlerdir.

Parti içinde açılacak tartışma basınımızda yer alacaktır.

Parti içi tartışma genişletilmiş toplantının ışığında tartışmanın amaçlarını ortaya koyan bir genelgenin parti örgütlerine ulaştırılması ile başlayacaktır.

30 Haziran 1987

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi Politik Bürosu

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun açış konuşması:

PARTİ ÜYELERİ KENDİ SÖZÜNÜ SÖYLEMELİDİR!

Her önemli dönemeçte olduğu gibi, şimdi de, PB'nin ideolojik ve örgüt alanında çalışan sorumlu yoldaşlarla genişletilmiş toplantısını yapıyoruz.

Toplantımızın amacı, parti çalışmaları ve parti yaşamı ile ilgili parti içinde açacağımız tartışma konusunda görüşlerinizi almaktır. Sözkonusu tartışmanın temeli yeni politik çizgimizin kavranması ve onun gerektirdiği ölçüde parti çalışmalarının hızlanması olmalıdır.

Sizlerle yaptığımız bu toplantı öncekilerden farklıdır. Toplantımızın sonunda bir karara varmak sözkonusu değildir. Birlikte kollektif olarak düşünmek, öne koyduğumuz sorunları irdelemek istiyoruz. Toplantının önceden belirlenmiş bir sonucu da yoktur. Sonuç birlikte yapacağımız bu tartışmadan çıkacaktır. Bunun ne olacağını parti yönetimi olarak biz de bilmiyoruz.

Bildiğimiz ve kesin olan birşey var. Partimizin öne koyduğu amaçlar önemlidir ve kolay elde edilemez. Hiç abartmadan söylemeliyim ki, partimiz tarihsel bir dönüm noktasındadır. Böyle bir noktada olduğumuzun pek çok işaretleri var.

Partimizin politik yaşamdaki rolünü artırmak, onu ülkenin kaderinde sözsahibi yapmak reel bir hedef olarak önümüzde duruyor. Ülkemizin ve halkımızın en yakıcı sorunlarında, politik yaşamın kilit konularında partimiz çok daha inisiyatifli davranabilir. Komünist Partisi toplum çapında etki uyandıracak, demokrasi güçlerinin dikkate alacağı girişimlerde bulunabilir. Başta işçi sınıfımız olmak üzere yığınların eyleminde bugünden çok daha etkili rol oynayabilir. Devrimci sol güçlerle birlikte yürüyebilmemizin olanakları şimdi çok daha genişlemiştir.

Tüm bu reel olanaklar, ülkemizdeki politik gelişmelerle, uluslararası durumla ve bunları kavrayabilen yeni politikamızla bağlıdır. Bugün bizim dışımızda geniş bir sol potansiyel vardır. Demokrasi güçleri ülkemizin yazgısı ile çok daha yakından ilgilidir.

Bu durum aynı zamanda partimizin tarihsel kaderini de ilgilendiriyor. Partimizin üzerindeki yasak zincirlerini kırabiliriz. Daha geniş olanaklar ve artan güçle partimiz tarihsel rolünü oynayabilir.

Tüm bu olanaklar önümüzde duruyor. Elimizin altındadır. Ne var ki, bunları gerçek kılmak ne kendiliğinden olabilir, ne de kolaydır. Tarihsel değerde herşey olağanüstüdür. Öyleyse olağanüstü çalışma, olağanüstü mücadele gerekiyor. Böyle bir iş olağanüstü insanlarla, kadrolarla, ve bu niteliklerle donanmış bir parti ile gerçekleşebilir.

Görmemiz gerekli ki, partimizin yeni kuşakları ağır bir sorumluluk yüklenmiştir. Bu, uluslararası komünist hareketin karşı karşıya kaldığı yeni ödevlerle sıkı sıkıya bağlıdır. Şimdi bu görevleri bilinçle kavramaktır sözkonusu olan.

5. Kongreden buyana alınan yol bellidir. Bunu 6. Kongremizde değerlendireceğiz. Fakat önde şu soru duruyor: 6. Kongrede hesap vermeye hepimiz hazır mıyız? Bu soru PB ve MK da dahil tüm üyeler için geçerlidir. Parti yönetimi olarak bizler bu soruya gönül rahatlığı ile evet diyemiyoruz.

Aldığımız yola rağmen neden bu soruya evet diyemiyoruz? Bugün partimiz

➤

12 Eylül'den çıkabilen bir partidir. Politik etkimiz artmıştır, çevremiz genişlemiştir. Durmaksızın çalıştık, hergün biraz daha ileriye yürüdük. Ulusal Konferansımız partiye yeni bir dinamizm sağladı.

Ama tüm bunlar yetersizdir. MK 7. Plenumu önümüzdeki iki yılı kazanma görevi koydu. Bu adımları atmada yavaş kaldık. Öte yandan ise politik gelişmeler hızlandı. Bugün kazanmamız gerekeni artık aylarla ölçmek zorundayız.

Çok çalışmakta olmamız yeterli ölçü olamaz, kaldı ki, her düzeyde ve her alanda ne kadar çok çalıştığımız bile irdelenmeye değer. Ama asıl önemli olan şudur: öne koyduğumuz amaçlara varabilecek hızda bir çalışma içinde miyiz, yaptığımız her iş amaca uygun mu, varolan bir dizi eksiğimizi daha hızla gideremez miyiz? v.s.

Kesin olarak söyleyebilirim ki, öne koyduğumuz amaçlar açısından ideolojik, örgütsel çalışma bakımından her alanda gerideyiz. Yaptıklarımız yapabileceklerimiz değildir.

İşte tüm çalışmalara rağmen amaçlarımız açısından geride oluşumuzu PB, "parti içinde durgunluk" olarak niteliyor. Sizlerle bu saptamanın doğru olup olmadığını, doğruysa temel nedenlerini birlikte tartışmak istiyoruz.

Biz bu nitelemede bir abartma olmadığı kanısındayız. Bunu görebilmek için, partimizin artan politik etkisi ile ideolojik ve örgütsel faaliyeti arasındaki ve ideolojik çalışmalarla örgütsel çalışmalar arasındaki çelişkileri doğru biçimde yakalamak gerekiyor.

İşte bunları yakalayabilmek, aydınlatabilmek ve çözmek, yeni bir tarzda düşünme ve davranmayı, kendimizi baştan aşağıya yenileyebilmeyi gerektiriyor. Yeni politikamızla parti faaliyeti arasındaki çelişki başka türlü çözülemez. Bu ise parti yaşamını yeniden ve yeniden gözden geçirmeyi onu yenilemeyi zorunlu kılıyor.

Bunu nasıl yapabiliriz? Bu soru da birlikte cevaplanmalıdır. Tüm parti üyelerimiz bu sorunun cevabını bulmaya katılmalıdırlar.

Bazen soruna eski tarz kolay yaklaşıldığı oluyor. Yeni şeyler söylemekle sorunlara cevap verilebileceği sanılıyor. Oysa bu tür yaklaşımlar da sorunun özüne inmiyor.

Oysa parti yaşamında her zaman geçerli ilke ve normlara uygunluk gerekli. Önemli olan yeni ilkeler keşfetmek değil, ilkeleri yeni bir anlayışla uygulamaktır. Daha doğru deyişle bunları yeni koşullara yaratıcılıkla, uygulamak, geliştirmek gerekir.

Hâlâ canlı bir parti yaşamına sahip değiliz. Ne eleştiri, özeleştiri, ne de parti içi demokrasi yeni keşfedilmiş şeyler değildir. Eskiden farklı olarak eleştirilere rastlanıyor gerçi artık. Ama yeterli değil. Kadrolarımızı sözleriyle değerlendiriyoruz, işleri ile değil. Ya da sözlere hiç ilgi gösterilmediği oluyor. Acaba söylenen de bir doğruluk payı var mı, diye sorulmuyor. Çoğu kez görüşlere karşı olmakla kişilere karşı olmak birbirine karıştırılıyor. Bunun sonucu bitip tükenmez kişilik sorunları ile karşılaşılıyor. Kadro sıkıntısı çekiyoruz, oysa geniş bir kadro potansiyelimiz var. Kadrolarımızın yerli yerinde yerleştirilmesi sorunu hâlâ yakıcı önemini koruyor. Bunlar parti yönetici kadrolarının işlerini gereğinden fazla artırıyor, pratik sorunlar içinde boğulmalarını, örgüte politik yöneticilik görevlerini yerine getirememelerini doğuruyor. Az sayıda yoldaşa çok sayıda iş düşüyor. Tüm bunlar çalışmalarda verimi düşürüyor ve parti yaşamının canlılığına zarar veriyor.

Her kademede sorumluluk, yaratıcılık, girişkenlik düzeyi düşüktür. Bürokratik çalışma tarzını terketme yolunda eskiye oranla belirli bir yol aldık. Ama hâlâ bu zararlı çalışma tarzının izleri var. Bazen konspiratif çalışmayı yanlış anlamak, deve kuşu gibi gizlenmek de yanlış çalışma tarzının sürmesini getiriyor.

Yanlışları, eksikleri çoğu kez gördüğümüz halde, onları hızla düzeltme yoluna giremiyoruz. Bunlardan kimler sorumlu, bunu objektif biçimde saptamadan, hesap sormadan da bu gerçekleşmez. Bu eksikler, yanlışlar hepimizin demek sorumluluktan, eleştiriden kaçmak oluyor. Özeleştiri de bazen gerçek eleştiriden kaçmanın bir yolu olarak kullanılıyor.

ESAS OLANI AYIRDEDEBİLMEK

Daha bir dizi sorundan sözedebiliriz. Sorunlarımızı olduğu gibi çıplak biçimde ortaya sermeliyiz. Kendimizi, örgütümüzü, yöneticimizi MK ve PB'ya kadar eleştirmekten korkmamalıyız. Bu bizim güçsüzlüğümüz değil gücümüz olacaktır. Ne var ki, burada eleştirinin bir amaç olmadığını bilerek partiyi ileri götürecek sonuçlara varmayı esas almalıyız.

Burada en önemli sorun bir dizi sorun içinde esas olanı ayırdedebilmek, sorunlarımızı doğuran bir dizi neden içinde esas nedenleri bulup çıkarabilmektir. En zor iş budur. Yaratıcı düşünce herşeyden önce bu noktada gereklidir.

İşte durgunluk dediğimiz şeyin bazı belirtileri bunlardır. Sizler bu belirtilerin listesini daha da zenginleştireceksiniz sanıyorum. Önde duran görev ise durgunluğu aşmak, parti çalışmalarını amaçlarımızın gerektirdiği hıza kavuşturmak, partiyi güçlendirmektir.

Parti içinde açacağımız tartışma bu amaca hizmet etmelidir. Yukardan genelgelerle, buyruklarla bize gerekli olan hareket yaratılamaz. Parti üyelerimiz, parti tabanı ayağa kalkmalı, kendi sözünü söylemelidir. Partimiz artık böylesi cesaretli adımları atacak güçte ve sağlam birlik içindedir.

Kuşkusuz kendimizi hayallere kaptırmıyoruz. Etrafımızın sınıf düşmanlarımızla çevrili olduğunu unutmuyoruz. Politik polis partimizi karıştırmak için aralıksız çaba harcıyor. Basında bile bunun artık yüzeye vurmuş belirtilerini görüyoruz. Bizi durdurmak için ellerinden geleni yapıyorlar, yapacaklar. Ama biz bunlardan korkmuyoruz. Artık iyi biliyoruz ki açıklık, kendi yanlışlarımızı açık yürekle ortaya koymak kendimizi eleştirmek böylesi kara propaganda ve bölme yöntemlerine karşı en etkili silahtır. Bunlardan korku duyanlar parti üyelerimizin sağduyularına güvenmelidirler. Militan parti kadrolarımız bunu çoktan kanıtladılar, bir kez daha kanıtlayacaklardır. Bundan korkması gereken ise sınıf düşmanlarımız olacaktır.

Bunların yanısıra önümüzde Türkiye İşçi Partisi ile birliği sonuçlandırma evresinin görevleri vardır. Bu konuda her parti üyemize birliğin psikolojik ortamını daha da geliştirme görevi düşüyor. Diğer yandan partimizin yasal çalışma haklarını elde etme gibi zorlu bir görev var karşımızda. Bu görev herşeyden önce partimizin politikasının, yapmak istediklerinin, amaçlarının tanıtılması demektir ki, burada da her birimizi önemli sorumluluklar bekliyor ve nihayet 6. Kongremizin hazırlığı önümüzdedir.

YENİ DÜŞÜNCE TARZI BİR FORMÜL DEĞİLDİR

Açık ki, sorunlarımızın bir kısmı olağan parti çalışmalarındaki eksiklerden kaynaklanıyor, bir kısmı yeni görevlerin gereklerini hızla yerine getirememekten doğuyor. Düşünülebilir ki, önce biraz duralım, olağan parti çalışmalarındaki eksikleri giderelim, sonra yeni görevlerin gereklerini yapalım. Hayır, böyle düşünemeyiz. Bu yanlış olur. Yaşam, politik gelişmeler bizi beklemiyor. Yeni görevlerin gereklerini yerine getirirken eski tarz eksikleri gidermek mümkün olacaktır.

Bazen de şöyle düşünüldüğü oluyor: Yeni düşünce tarzının ne olduğu öğretilmelidir. Sorunları ancak bu yolla çözebiliriz. Bu yaklaşım da yanlıştır. Özünde sorunlara eski tarz yaklaşımdır. Yeni düşünce tarzı denilen şeyi ne tılsımlı bir değnek gibi görmek, ne de sloganlaştırmak doğru olacaktır.

Bu kaygı nedeniyledir ki, biz bu sözün özüyle ifade edilmesi ve anlaşılmasına çalışıyoruz. Düşünce ve davranışlarımızı değiştirmekten sözediyoruz. Bilmek gerekir ki, yeni düşünce tarzı bir formül değildir. Temelde yeniyi arayış, kendini yenileme işidir. Bu ancak kollektif çaba ile mümkündür. Bu toplantımızda da arayış çabası egemen olmalıdır. Parti içinde açacağımız tartışmada da bu nitelik açık biçimde görülmelidir.

Partimizin yeni politik stratejisi böyle bir arayış çabamızın bir ürünüdür. Yeni politik stratejiyi kavramak için kafalarımızdaki önyargıların, kalıpların, şema ve dogmaların sarsılması gerekir. Sarsılmadan değişme olamaz. Böyle yaklaşım gerçek devrimci tutumun gereğidir. Bizim teorimiz dogma değil bir eylem klavuzudur sözü, devrimci olan tutumla diğerlerinin ayrımını bize yeterince verir.

Öyleyse kafalarımızda varolan doğru sandığımız düşünceleri eleştiri süzge-

cinden geçirmekten korkmamamız gerekir. Şu kaygıyı iyi anlıyor ve hatta paylaşıyorum: Düşüncelerimizi eleştiri süzgecinden geçirirken yanılma payı yok mudur? Kuşkusuz vardır. Ama bu bizi bu çabadan alıkoymamalıdır. Biz toplumu ve toplumun yeni gerçeklerini görme yoluyla kafalarımızı değiştirebiliriz. Ne var ki, kafalarımızdaki düşünce kalıplarını irdelemeye açık olmazsak, bu kalıplar gerçekleri görmemize de engel olacaktır.

İkincisi arayışa pusulasız ve kendi başımıza girişirsek yine yanılırız. Pusulamız Marksizm-Leninizmdir. Onun tarihin deneyinden geçmiş değerleridir. Öte yandan ancak komünist hareket içinde ve kendi partimiz içinde de kollektif biçimde arayış ancak doğru sonuçlara ulaşmamızı sağlayabilir.

Geçmişte Eurokomünizm olarak isimlendirilen akımın içinde yanlış sonuçlara varıldığı, Marksizmi revize edici niteliklerin yer aldığı bir gerçektir. Ama unutmayalım ki, onlar uluslararası komünist hareketin ele almakta geciktiği sorunların çözümü yolunda bir arayış içindeydiler. Vardıkları sonuç doğrularla yanlışların içiçe girmesini getirdi. Komünist hareketin bütününde zayıflıklar ortaya çıktı. Neden? Çünkü Gorbaçov yoldaşın da belirttiği gibi, uluslararası komünist hareket teori alanında otuzlu yıllarda kalmıştı. Bu durumda bazılarının pusulasız arayışlara girmeleri kaçınılmaz oldu. Dogmatik konumların sürdürülmesinin nedeni de aynıdır.

Teoride geri kalmada uluslararası komünist hareketin bir kolu olarak bizim sorumluluk payımız yok mudur? Eğer bugün de başkaları Marksizm-Leninizmin teorik sorunlarına yanıt versinler, biz bekleyelim dersek aynı yanlışı yapmaya devam etmiş olmayacak mıyız? Bizim dışımızda yeni gerçekleri arayanlar çıkmayacak mıdır? Onların yanlışlara yuvarlanmamasının garantileri var mıdır? Kendi sol hareketimizin geçmesinde de bunun örnekleri yok mudur? Bugün bize Aybar'ı soruyorlar. Soruyu beğenelim, beğenmeyelim, soru haklı değil midir? Elbette bizim paylaşmayacağımız görüşleri vardır. Ama söylediği şeylerde doğru hiç mi yoktu? Sosyalist düşüncenin yayılmasında rolü yok muydu? Kuşkusuz bu yaklaşım soldaki diğer akımlar için de geçerli olmalıdır. Kimseyi, hiçbir akımı şimdi goşist, terörist, oportünist, revizyonist diye toptan mahkum etmemeliyiz. Biz elbette terörizme, her tür oportünist politikalara, revizyonizme karşıyız. Ama şimdi bunları yeni içerikleriyle tarif etmek zorundayız.

GÜNCELİN, YAŞAMIN RENKLERİNİ ÇEŞİTLİLİĞİNİ YAKALAMAK

Şunu da unutmamalıyız: Biz ülkemizin sorunlarından, partimizin durumundan, solun toplumdaki bugünkü yerinden çıkarak kendi gerçeğimize eleştirici yaklaşıma yeni girişiyor da değiliz. Bugün kendimizi daha hızla yenileyebilmek için iyi bir zemin hazırladık. Biz daha 12 Eylül'ün hemen ertesinde kendimizi eleştirici çabaya giriştik. Özellikle 5. Kongremizden sonra görüşlerimizi, politikamızı yenileme sürecine girdik. Çabalarımızı sözde bırakmadık. Şimdi sıra, bu politikayı yaşama hızla geçirebilmek için kendimizi, parti yaşamımızı, çalışma tarzımızı hızla ve bu politikaya uygun olarak değiştirebilmek, yenileyebilmektedir.

Burjuva basınında bizim için Gorbaçov'u izlediğimiz söyleniyor. Bunu partimizde bir değişme olmadığını öne sürmek amacıyla söylüyorlar. Bunun doğru olmadığını partimizin gelişmesini izleyen herkes biliyor. Bunu yazanlar da biliyor. Ama biz meseleyi böyle görmemeli, bu tür yaklaşımları hemen bize bir saldırı olarak değerlendirmek yerine, kendi görüşlerimizi daha iyi anlatmak yolunu seçmeliyiz. Çok geniş bir çevreye kendimizi amaçlarımızı tanıtmak için gerekli çabayı göstermiş değiliz.

Öte yandan eğer biz doğru görüyorsak elbette doğru gördüğümüz düşünceleri izleriz de. Bundan daha doğal ne olabilir. Söyledik, biz yalnız kendi çabamızla, kendi başımıza dünyamızın yeni gerçeklerini yakalayamayız. SBKP 27. Kongresi ve sonrası gelişmeler bizim güçlü yol gösterecimizdir.

Marksizm-Leninizmi kavrayış tarzımızı gözden geçirmeliyiz. Marksizm-Leninizmin teori ve metot olarak iki yönlü işlevini açıklıkla göremedik. Herşeyden önce onun gerçeği arama ve onu değiştirmede bir metot olduğunu unuttuk. Çoğu kez soyut ilkelerle somut gerçeğin açıklanabileceğini sandık. Marksizm-Leninizmi bir "sözler yığınına" indirgedik. Kötü ve yanlış bir seçmecilik, alıntı hastalığı solu kapladı.

Uluslararası durumda ve ülkemizde günümüzün yeni gerçekleri görülmeden Marksizm-Leninizmin ilkelerini doğru kavramak ve somut koşullara yaratıcılıkla uygulamak olanaklı değildir.

Temel metot hatası indirgemecilikti. Son tahlilde geçerli olanı her somut durumda geçerli saydık. Yüksek düzeyde soyutlamaların ürünü olan kavram ve kategorilerle, onları adım adım somutlama yoluna gitmeden, doğrudan doğruya günceli açıklamaya giriştik. Politik, sosyal, kültürel, ideolojik sorunları, olguları ekonomik temelin otomatik yansıması olarak aldık. Herşeyi doğrudan ekonomik temelle açıklamaya çalıştık. Bu son tahlilde doğru olmakla birlikte somut durumu korumada bu metot yanlıştı. Sonuçta güncelin, yaşamın renklerini, çeşitliliğini kaybettik. Şemalar, kalıplar uğruna yaşamın renkliliğini, çok yönlülüğünü feda ettik. Süreçlerin olgulardan oluştuğu, süreçleri anlayabilmek için olguları bütünden ayırarak incelemek, süreci anlayabilmek için olguları anlayabilmek gerektiğini unuttuk, toptancılık yaptık. Ekonomik, sosyal, kültürel sorunların çözümüne toplancı yaklaştık. Çoğu kez bu devrimcilik, sosyalizm, radikalizm adına yapıldı.

Fakat sonuçta bakın ne oldu: Örneğin çevre kirlenmesi gibi global sorunlar uzun süre komünistlerin ilgi noktasında yer almadı. Neden? Aynı kirli havayı komünistler de solumuyor muydu, bundan onlar da şikayetçi değiller miydi? Kuşkusuz ki evet. Ama bunlar hep kapitalizmin sonucu sayıldı. Bu tür sorunlarla uğraşma komünistlerin işi değil dendi. Bunların çözümü ancak sınıf mücadelesi ile olur, devrimle, kapitalizme son verip sosyalizmi kurmakla olur dendi. Ne var ki, şu soruyu sormalıydı komünistler: Sosyalizm kurulana kadar acaba çevre bizi bekleyecek mi, ağaçlar, yeşillikler, denizdeki balıklar bizi bekleyecek mi?

Diyalektik materyalizmi yanlış kavramak, bizi gerçekçilikten uzaklaştırdı, Marksizm-Leninizmi kavramada yanlış yapmamızı getirdi. Oysa bilindiği gibi dar sınıf bakış açısı çoktan Marksizmin ustaları tarafından mahkum edilmişti. Sınıfa karşı sınıf anlayışının yanlışlığı ortaya konmuştu.

Bu hatalar, sıradan insanın düşüncelerini, eğilimlerini, istemlerini de solcuların anlayamamasını doğurdu. Ne kadar tersini söylemiş olsak da, kendi düşüncelerimizi ve düşünce tarzımızı yığınların düşünceleri ve düşünce tarzları yerine koyduk. Bizim istemimizi onların da istemi saydık.

İŞİN ÖZÜ NEDİR

Tüm bunların ışığında anlamak zor olmamalı ki, bu tür hataların olduğu yerde gerçek bir politika, politik mücadele de olamazdı. Bizim sol olarak en büyük eksiğimiz politika üretememek, politika yapamamaktı. Bu durumda toplumun politik yaşamının dışında, kıyısında kalmak kaçınılmazdı. Yığınların politik mücadeleye çekilmesinde solun rolü son derecede sınırlı kalmaya mahkumdu. Sol güçlerin güncel politik mücadelelerin içinde değillerse politik mücadele adına yalnızca aşırı muhalefet partisi konumları dışında başkaca bir rol üstlenemezlerdi, üstlenememişlerdir. Laflarla ne devrim olur, ne sosyalizm gelir.

Ne var ki, bu yanlışları düzeltmek tek tek doğruları söylemekle de olanaklı değildir. Bugün artık hiç bir komünist örneğin çevre sorununa yukarda söylediğimiz tarzda yaklaşmıyor, yaklaşamaz. Nevar ki, eğer işin özü kavranmamışsa sorunun çözümü için gerekenleri yerine getiremez ya da bir yerde doğruyu söylerken başka yerde yanlış yapmaya devam eder.

Oyleyse işin özü nedir? Dünyaya bakış açımızı, kavrayış tarzımızı kökten değiştirmektir. Öyle bir bakış açımız olmalı ki, güncel gerçeğin bütün boyutlarını, renklerini görebilelim. Ama aynı zamanda gelecekle ilgili sağlam öngörülere sahip olabilelim.

Geçmişte, bakış açımızı nihai hedefe yerleştirmiş oradan günceli görmeye çalışmıştık. Bu bakış açısında somutu bütün boyutlarıyla görmek mümkün değildi. Bugün ise çubuğu tersine büküyoruz. Bakış açımızı güncele yerleş-

tiriyor, bugünden bakarak sosyalizme giden yolu görmeye çalışıyoruz. Bu önemli bir farklılıktır.

Düşünce, dünyayı kavrayış tarzımızdaki bu köklü değişiklik elbette kendiliğinden olmadı. Nükleer bir savaşta insanlığın, uygarlıkların köklü biçimde yokolması tehlikesinin reel bir tehlike olarak belirmesi, barışı koruma görevinin en önde gelen görev olduğunu kavramamız, bu değişiklikte belirleyici rol oynadı. Barışı koruma fikri sağda ve solda düşünceleri derinden etkileyen bir değişme yaratıyor. İnsanın rolünü belirgin biçimde öne çıkarıyor.

Sınıf mücadelesi kuşkusuz ortadan kalkmadı. Daha da keskinleşiyor. Ama sınıf mücadelesinin bağlı olduğu koşullar değişiyor. Örneğin dün savaş politikanın başka araçlarla devamıdır, derdik. Bugün bu formül eskimiştir, günümüzün yeni gerçeklerine uymamaktadır. Şimdi politikanın çözemediği sorunları savaş çözemez, yine politik araçlarla, ideolojik mücadelelerle çözülebilir.

Geçmişte kapitalizmin rezervlerini artık tükettiği sanılıyordu. Oysa bugün bunun böyle olmadığı görüldü. Bilimsel teknolojik devrim BTD sayesinde kapitalizm değişen dünyaya ayak uydurabiliyor. Öte yandan BTD süreci insanlığın önüne açtığı olanaklar kadar, büyük yıkıcı potansiyellere de sahiptir. Ve şimdi BTD sürecinin dev adımlarla ilerlediğini hesaba katmadan adım atamayız. BTD'nin tüm olanaklarından insanlığın, toplumsal ilerlemenin çıkarına yararlanmalı, ama aynı zamanda onun yıkıcı potansiyellerini frenlemeliyiz.

Bu durum toplumsal sorunların çözüm tarzına yaklaşımımızda da köklü bir farklılık gerektiriyor. Bugün temel yaklaşım tarzı "yıkmak" değil "kurmak" olmalıdır. Kapitalizmin sözünü ettiğimiz yıkıntı yaratan sonuçlarının, otomatikman sınıf mücadelesini ilerletici, biz devrime, sosyalizme yakınlaştırıcı sonuçlar değil, tersine olumsuz sonuçlar doğurduğunu görmeliyiz. Öyleyse komünistler olarak yapıcı politikalar, programlar ve belgilerle ortaya çıkmak gerekiyor. Başka deyişle daha kapitalizm çerçevesi içindeyken demokratik bir alternatif ortaya koymak ve gerçekleştirmek bize görev olarak düşüyor. Biz inanıyoruz ki, bu bir tercih sorunu da değildir.

Bunları düşünce ve davranış tarzımızı neden değiştirmek zorunda olduğumuzu göstermek için söylüyorum. Bu konuşma ile sözünü ettiğim konuları açmak amacı taşımıyorum. Bu çok daha etraflı yapılması gereken bir çalışmadır.

Özetle toplumu değiştirebilmek için, bu mücadele içinde bir yandan da kendimizi durmaksızın yenilemek zorundayız.

LEGAL VE YIGINSAL BIR PARTİ GİBİ ÇALISMAK

Yeni politik düşüncelerimiz yeni bir parti yaşamı ve çalışma tarzını zorunlu kılıyor. Burada tutulacak halka parti içi demokrasidir. Eğer parti içi demokrasiyi gerekli düzeye çıkaramazsak yeni politikamızı ne kavrayabilir, ne de yaşama geçirebiliriz. Eğer partide demokratik ilişkiler gelişkin değilse, ne farklı görüşler olabilir, ne hoşgörü ve ne de onlardan yararlanabilme olanağı. Öte yandan da bilinçli parti disiplini oluşamaz, disiplin ya sözde kalır ya da askersel bir anlayış, buyrukçuluk disiplin adına parti yaşamını körleştirir, öldürür.

Şunu da unutmamalıyız, toplumumuzda demokrasi geleneklerinin zayıflığı parti içine de yansıyor. Rasyonel düşünebilmek kolay olmuyor. Bu nesnel durumu görüp ciddi çabalarla çözmek gereklidir.

Bizim seçtiğimiz yol da unutulmamalıdır. Biz bu yolu açık biçimde ortaya koyduk, gerekeni yapmaya da somut olarak giriştik. Kendimizi illegal olmanın dar sınırlarına hapsetmedik. Bizim istediğimiz sonucu olmayan illegal koşulları değişmez bir kader olarak görmedik ve veri olarak almadık. Ben, illegal bir partinin de yığınsal karekterde bağlara bu anlamda yığınsal niteliğe sahip olabileceğine inanıyorum. Bir komünist parti hangi koşullarda olursa olsun salt kadro partisi olamaz, olmamalıdır. Biz legal ve yığınsal bir parti gibi çalışmak çizgisini seçtik. Bugün karşılaştığımız bir dizi zorluk, bir dizi yeni görev kendimizin seçtiği yolun sonucudur. Bunu bilinçle kavramak ve göğüslemek zorundayız.

Tekrar başa dönelim: Bütün çalışmalarımıza, aldığımız yola rağmen durgunluk olarak nitelediğimiz durumun nedenlerinden biri de seçtiğimiz bu yola, bu amaca uygun çalışma tarzına henüz giremeyişimizdir. Amaç nettir: Legal, yığınsal bir parti gibi çalışmak. Söylemeye gerek yok ki, bu tarz çalışma zorunlu gizli çalışma ile çelişmez, tersine tamamlanır.

Şu gerçeği de hesaba katalım: Yığınsal bir parti gibi çalışınca partiyi hatalara karşı koruma mekanizması da işliyor. Yani kendi kendini düzeltebilme, yenileyebilme mekanizması. Ancak dıştan sinyaller alabilen bir parti yaşamı ile parti yanlışlarını düzeltebilir. Bu anlayışla yaklaştığımızda görürüz ki, hatalar bir kenara atılacak, ya da sırf birilerinden hesap sormada işe yarıyacak şeylerden ibaret değildir. Devrimci bir parti bir bakıma hatalar, yanılgılar partisidir. Çünkü o, hiç bir zaman yanılmazlık iddiasında olamaz. Çünkü o, raslantısallıkla örülmüş tüm gelişmelerin, sınama-yanılma yoluyla öğrenen yığınların içinde büyür.

YENİ BİR HAMLE İÇİN PARTİ İÇİ TARTIŞMA

Yapmak zorunda olduğumuz işler için sağlam bir zeminimiz var. Herşeyden önce gerçekten ders çıkarabileceğimiz somut çalışmalarımız, gelişkin bir politikamız var. Herşeyden önce pratiğin, yaşamın doğrulamalarından çıkarak temel doğrultumuz açısından kendimize güveniyoruz. Doğrudan gerçeğin yüzüne bakmaktan çekinmiyoruz. Sağımızdan, solumuzdan gelecek eleştirilere göre yön çizmekten de kurtulduk. Her görüşten yararlanmak gerektiğini biliyoruz ama dıştan gelecek eleştirilerden de korkumuz yoktur.

Bütün bunlara rağmen hazırladığımız zeminin yeni politikamız, yeni düşünce tarzımızın kolayca kavranması için yeterli olacağını düşünmemeliyiz. Örneğin Ulusal Konferansımız çok önemli bir temel hazırlamış olsa da buna bel bağlayamayız. Ancak konferans deneyinden çıkarak eksiklerini dikkate alarak şimdi parti içi tartışmayı daha olgun ve ileri bir parti yaşamının bir aracı haline getirmeliyiz.

Açacağımız parti içi tartışma bize yeni bir hamle kazandırmalıdır. Bu hamle ile 6. Kongremizi gerçekleştirmeliyiz. 6. Kongremizin ve kardeş TİP ile birleşmenin bize yepyeni bir ivme kazandıracağından herhalde kimsenin kuşkusu olamaz.

Ancak son olarak birşeye daha işaret etmeliyim: Partimizin yenilenmesi ancak bu yenilenmenin zorunluluğunu kavramış kadrolarla gerçeklik kazanır. Eleştirmeyen, eleştirilmekten korkan, düşünmeyen, araştırmayan, inisyatif kullanmaktan çekinen, hata yapmaktansa pasif kalmayı seçen kadrolarla hemle olmaz. Bu kadrolar sürükleyici, öncü kadrolar olamaz. Artık görüyoruz ki, partimizde öncü, sürükleyici kadrolar vardır. Bu tartışma sürecinde ve bundan sonraki çalışmalarda bu kadrolar ileri çıkmalıdır.

Elbette her dönemde partiye sımsıkı bağlı, ama ne yazık ki, sürükleyici niteliklere sahip olmayan kadrolarımız da olacaktır, vardır. Bu kadrolarımız da sürükleyici kadrolarla birlikte partiye güç katacaklardır. Onlar olmaksızın yenilenme parti için bir macera olurdu. Amaç bu temel kadrolarımızın çoğunluğunun aynı zamanda sürükleyici kadrolar haline gelmesidir.

Ve nihayet her partide olduğu gibi tutucu kadrolar da olacaktır. Bunlar yeni düşünceleri benimsemeyenler arasında çıkacağı gibi yeni sözler söyleyenler arasında da çıkabilir.

Bilinmeli ki, bu tasnif ne tarafımızdan icadedildi, ne de parti üyeleri bu tasnife göre sınıflandırılacaktır. Bu ayrımlar yaşamda ortaya çıkıyor ve göreceksiniz ki daha açık biçimde çıkacaktır.

Gerçek iyisi ile kötüsü ile, eksiği, yanlışı, doğrusu ile bir bütündür. Onun yalnız bir yanını görmek ve yalnız biryanını benimsemek olmaz.

Partimiz gerçeği olduğu gibi kavrayabilecek kapasiteye varmıştır. Şimdi önemli olan bu kapasitenin bizi hızla ileriye götürecek biçimde kullanılmasıdır. Bunu da başaracağımıza kesinlikle inanıyorum. Parti içinde açacağımız yeni tartışma bize bunu gösterecektir.

*** Başlık ve arabaşlıklar Atılım tarafından konulmuştur.**

TKP MK Politik Bürosu genişletilmiş toplantısı görüşmeleri:

KENDİMİZİ SÖZ İLE DEĞİL İŞ İLE YENİLEMELİYİZ

PB'nun genişletilmiş toplantısında Kutlu yoldaşın açış konuşmasından sonra söz alan birçok yoldaş, kendi örgütlerindeki durumun, PB'nun yaptığı saptamaları doğruladığını belirtti.

Parti yaşamının sorunlarının genel niteliği üzerine bir yoldaş şunu söyledi: "Şimdi karşı karşıya bulunduğumuz sorunlar, 5. Kongre'den bu yana yer-alan olumlu gelişme çizgisi üzerinde ortaya çıkmış sorunlardır. Şimdi önümüze koyduğumuz, kendimizi ve partimizi yenileme, günün görevleriyle başa çıkabilir düzeye yükseltme görevi çok büyük bir tarihsel önem taşımaktadır. Ve bu, ülkemizi yenilemeyi, bugünkü durumdan kurtarmayı, daha ileri gelişmenin yolunu aşmayı başarmanın önkoşuludur. Genel Sekreter yoldaşın açış konuşmasında yaptığı saptamalar şimdi o nedenle büyük önem taşıyor. Çünkü, bizce de, sözkonusu olan durgunluk parti politikasının yaşama geçirilmesindeki bir durgunluktur."

Bir başka yoldaş şunları ekledi: "Kimse parti örgütlerinin az çalıştığını, zamanlarını boşa geçirdiğini söylemiyor. Tam tersine hepimiz biliyoruz ki, yoldaşlarımız sürekli hareket halindedir, bir çok yerde çok az sayıda yoldaş çok geniş çaplı etkinlikleri örgütleyebilmektedir. Ama bütün bunlara rağmen şimdi bir durgunluk saptaması yapıyoruz. Bu da doğrudur. Çünkü bu kadar geniş çalışmalar yapan parti örgütleri ve yoldaşlarımız bu çalışmaların somut politik amacını net ortaya koyamamakta, daha doğrusu örgütsel-pratik çalışma ile politik amaç arasında açık dolaysız bir ilişki kurulamamaktadır."

"Batı Avrupa'daki Politik Faaliyetimiz Üzerine Tezler hâlâ son halini almış değildir." Bunu söyleyen yoldaş şöyle devam etti: "Eğer bizim yurtdışındaki politik çalışmamızın ana doğrultularını saptayacak olan bu belge parti örgütlerinde tartışıldıktan sonra Merkez Komitesince hâlâ sonuçlandırılmamışsa, elbette parti örgütleri ve yoldaşlar, günlük çalışmaları ile partinin politik amacı arasındaki bağı tam kuramazlar."

DÖNÜM NOKTASI

"5. Kongre'den bu yana gelişmemizi nasıl değerlendirmeliyiz?" diye söze başlayan bir yoldaş şöyle devam etti: "Önce önemli, ülkemizin geleceği açısından çok önemli şeyler söyleyen bir parti durumuna geldik. Yapılması gerekenleri oldukça net ortaya koyduk. Şimdi ise artık yapılması gerekenlerin yolunu tartışan bir parti durumundayız. Onun için bir dönüm noktasındayız diyebiliriz. Yapılması gerekenleri daha anlamıyla yapabilir duruma gelmeliyiz."

"Partimizin geliştirdiği yeni politika partimizin politik etkisini artırıyor. Buna her yerde tanık oluyoruz. Çevremiz bizi giderek daha iyi anlar hale geliyor." Bu saptamayı yapan yoldaş, sözlerini şöyle sürdürdü: "Ama şunu vurguyla belirtmeliyim. Partinin artan politik etkisi daha çok Kutlu yoldaşın girişimleriyle bağlıdır. Yeni politika biran önce bütün örgüt ve yöneticilerin bütün çalışmalarında uygulanır hale gelmelidir. Politikamızı başka türlü yığınlara maledemeyiz. Ben, örgütsel faaliyet ile politik faaliyetin uyumunun sağlanmasından bunu anlıyorum."

Bir başka yoldaş aynı sorunu bir başka açıdan ele aldı: "Biz somut ve sonuç alıcı bir politika ortaya koyduk. Ama, somut, sonuç alıcı bir politikaya sahip olmanın coşkusunu veremedik. Bizim politikamız sıradan bir politika değil. Bütün devrimcilerin somut politika yapma ihtiyacına yanıt veren bir politikadır bu. Ama biz bunun önemini, devrimci özünü yeterince ortaya koyamadık. Bunun başlıca iki nedeni vardır: Birincisi her düzeydeki yönetici yoldaşlarımızın politik yöneticilik görevlerini yerine getirmedeki eksiklikleridir. Parti politikası ancak yönetici yoldaşların aktif sürükleyici ve aydınlatıcı çabalarıyla benimsenebilir. İkinci neden ise parti yayınlarının eksiklikleridir. Parti yayınları, özellikle Atılım, parti politikasının açıklanmasında ve uygulanmasında yol gösterici bir işlev görememektedir."

Bir yoldaş "teori alanındaki gelişmeler çok yenidir. Bunları hemen politikamıza uygulamakta acele etmemeliyiz, bir süre tartışmalar ilerleyinceye kadar beklemekte yarar vardır" dedi. Buna karşılık bir yoldaş partinin yeni politikasını geliştirmek için dünya komünist hareketindeki, özellikle SBKP 27. Kongresinden sonra başlayan ve henüz ilk aşamasında olan teorik tartışmanın sonuçlanmasını beklemeden cesaretle adım atmasının önemini belirtti, ve "doğrularımızla ve yanlışlarımızla harekete katkıda bulunabilmenin yolu da budur" dedi. Bazı yoldaşlar ise teorideki yeni yaklaşımlar konusunda, düşünme araştırma ihtiyacı içinde olduklarını belirttiler.

İDEOLOJİK ÇALIŞMALAR

Toplantıda birçok yoldaş partinin ideolojik çalışmalarını eleştirdi. "Parti basınında hiçbir yenilenme yoktur!" Bu görüş birçok yoldaş tarafından dile getirildi.

"Parti basını partinin geliştirdiği yeni görüşleri ayrıntılı ele almalı ve işlemelidir. Hangi görüş yenidir, bu konudaki eski görüş neydi, eski görüş mü yanlıştı, yoksa koşullar değiştiği için mi yeni bir görüş geliştirildi? Parti basını bütün bu soruları yanıtlayabilmelidir." Bu görüşleri savunan bir yoldaş, Atılım'da köklü bir yenilenmenin zorunlu olduğunu belirtti.

Bu eleştirilere katıldığını belirten başka bir yoldaş, ayrıca şunları ekledi: "Merkez Komitemizin 7. Plenumu, öndeki iki yılı kazanma görevini saptadı. Ama şu eksik bırakıldı. Örgütlerin önüne bu görevin ne anlama geldiği somut politik içeriği ile konmadı. Açıktır ki, örgüt ve kadro ben ne için varım sorusuna açık bir yanıt veremiyorsa, yanlış tarzda çalışma kaçınılmazdır. Öte yandan şu da görülmelidir. Partimizde denetimin eksikliğinden, parti içi demokrasiyi genişletmenin zorunluluğundan hep söz ediyoruz. Ama bunlar ancak somut politik çalışma temelinde, iş üzerinde olur. Somut politik çalışma yoksa, her örgüt ve komünist kendi çalışmasını, partiyi demokrasiyi kazanma mücadelesinde güçlendirme görevine bağlayamıyorsa, bütün çalışmasını bu amaca yöneltmemişse, o zaman ne denetim olanaklı olur, ne de parti içi demokrasi genişleyebilir."

"Partimizin ana sorunlarından biri de, parti yönetimi ile parti örgütlerinin bağının zayıf olmasıdır." Bu saptamayı yapan yoldaşa toplantıya katılan bütün yoldaşlar katıldı. Merkez Komitesinin kararlarının yeterince somut ve açık olmadığı, gereksiz yere yoruma muhtaç halde formüle edildiği belirtildi. Birçok yoldaşın belirttiği gibi, MK kararları, temel parti örgütlerine kadar indirildiğinde, okuyan herkesce aynı şekilde anlaşılmalı ve her düzeydeki parti birimi, bu karardan, kendi yapacağı görevleri kendisi çıkarabilmelidir. Yukarıdan aşağı ve aşağıdan yukarı denetim de ancak böyle somut ve açık formüle edilmiş kararlar varsa olanaklı olabilir.

Toplantıda yapılan konuşmalarda parti örgütlerinin bir dizi faaliyeti dile

➤

getirildi. Görüldü ki, burada dile getirilen birçok faaliyet şimdiye kadar parti yayınlarında yankısını bulmamıştır. Bu çalışmalarda ortaya çıkan birçok soru yanıtsız kalmıştır. Bu böyledir, çünkü örgütler kendi çalışmaları ve özellikle bu çalışmalarda ortaya çıkan somut sorunlar konusunda MK'ni düzenli bilgilendirmemektedir.

Kendi örgütünün deneylerinden yola çıkan bir yoldaş, parti yaşamımız açısından çok önemli olan şu saptamayı yaptı: "Parti içi sorunları çözmeden biriktirmek ya da bu sorunları açıklık ilkesi dışında her çözme denemesi, yalnızca sorunları daha da karmaşıklaştırmaktadır."

Aynı konuda başka bir yoldaş şunu söyledi: "Biz parti örgütleri olarak kendi yetkimizin sınırlarını iyi görmeliyiz. Kendi sorunlarımızı kendimiz çözmeliyiz. Bu sorun çok önemlidir. Çoğu kez gereken çabayı göstermeden bizim örgüt ve kadro sorunlarımızı MK'nin çözmesini istiyoruz. Oysa biz girişimci olmalıyız. Hem kendi işimizi görmeliyiz, hem de MK'ne yardımcı olmalıyız."

PARTİ İÇİ DEMOKRASİ

Parti içi demokrasinin geliştirilmesinin sorunları toplantının merkezi sorunlarından biriydi. Toplantıya katılan bütün yoldaşlar TKP'nin 1986 Ulusal Konferansı ile birlikte parti yaşamında demokratizmi egemen kılma doğrultusunda gösterdiği çabaların büyük önemine dikkat çektiler. Bu konuda küçümsenmemesi gereken bir yol alındığını belirten yoldaşlar, ama elde edilenle yetinmenin olanaklı olmadığını, bu konuda kararlılıkla ilerlemenin zorunlu olduğunu söylediler.

"Parti yönetimi üyenin önünü açıyor. Üye bundan yararlanmalı ve eleştirisini yapmalıdır. Partimizde artık farklı görüş savunanlara tam bir hoşgörü vardır, yani bu yoldaşlar farklı görüşlere sahip oldukları için farklı bir muameleye, haksızlığa uğramamaktadır. Zaten farklı görüşe hoşgörü bu demektir. Yanlış görüşlere karşı hoşgörü göstermek, doğru kabul etmek ise olanaksızdır." Bir yoldaş bu konuda bunları belirtti. Bir yoldaş "Hoşgörü gerekliliğini reddetmiyorum, ama kimler için; bu iyi belirlenmeli; tüzüğü çiğneyen, iş yapmayıp sadece eleştirenlere de mi hoşgörü göstermeliyiz; bu konu önemlidir" dedi. Bir çok yoldaş aynı konuda, hoşgörü, parti içi demokrasi, parti disiplini arasındaki bağlantılar üzerinde durdular.

Başka bir yoldaş ise konuşmasında şuna dikkati çekti: "Yöneticilerin üyelere, konuşun, eleştirin, demesiyle olmuyor. Biz eleştirin diyoruz, ama üyeler eleştirmiyor, diye hiçbir yönetici kendini savunmamalıdır. Yöneticinin görevi üyenin serbestçe konuşması için, eleştirilerini rahatça yapabilmesi için gerekli koşulları yaratmak, bunun önündeki engelleri kaldırmaktır. Buna özel bir özen göstermek gerekiyor."

"Bunu sağlamada şuna dikkat edilmelidir" diyerek söz alan bir yoldaş şöyle devam etti: "Kişilerin değil, düşüncelerin tartışıldığı bir ortam yaratmalıyız. Eğer işe dönük, politik mücadelemize dönük, politik mücadelemize dönük düşünceler üzerinde tartışmayı başarırsak, tam bir demokrasi sağlayabiliriz."

Bir yoldaş da şu görüşü ekledi: "Parti düşüncelerin korkusuzca söylenmesini sağlamalı, bunun psikolojik ortamını yaratmalı, ama aynı zamanda yoldaşların düşüncelerinin düzeyinin yükselmesine de yardımcı olmalıdır. Partinin bu görevi de vardır."

"Evet" diye bu görüşe katılan bir yoldaş, şöyle devam etti, "ama, bunun da yolu parti içi demokrasiyi daha da geliştirmekten geçiyor. Parti tartışma ortamı sağlayarak, tartışmayı yönlendirerek, yoldaşların kendi çabalarıyla, kendi düşünce faaliyetleriyle düşüncelerini geliştirmelerine yardımcı olmalıdır."

Parti içi demokrasi konusunda bir yoldaş şunları söyledi: "Partimiz çok isabetli bir şekilde parti içinde farklı görüşlere karşı hoşgörü gösterilmelidir, dedi. Sonra bu görüşümüzü daha da geliştirdik ve parti içinde farklı görüşler mutlaka olmalıdır, buna ihtiyaç var, dedik. Demokrasiyi biz bu farklı görüşlerin tartışma içinde birbirini tamamlaması ve böylece doğru bir sonuca varılmasının aracı olarak işlevli görüyoruz. Partimizin bu yaklaşımlarının doğruluğu bizim örgütümüzün pratiğinde doğrulanıyor. Parti çalışmalarına katılmayan bir dizi yoldaşımız vardır. Bu yoldaşlarımızın her biri farklı nedenlerden parti çalışmasından soğumuşlardır. Bu yoldaşlar, haklı ya da haksız -burası önemli değil şimdi- parti çalışmamızın şu ya da bu yanını eleştiren yoldaşlardır. Ne var ki, partinin çalışmalarını eleştirmeyen yoldaşlar bu yoldaşları dışlayan bir tutum içinde olmaktadır. Bu durumda, sorun yalnızca o yoldaşların çalışmalardan soğuması değil, aynı zamanda parti örgütünün, her zaman aynı şeyleri söyleyen, tartışmayan, görüş geliştiremeyen, eleştiri yöneltemeyen bir örgüt durumuna gelmesidir. Bu kısır durumu aşmalıyız."

CANLI YIĞIN BAĞLARI

Toplantıda bir yoldaş çok önemli bir noktanın altını çizdi: "Bizim parti içi yaşamımızla yığın içinde çalışmamızın problemleri birbirine bağlıdır. Eğer bir parti örgütümüzün toplantısı, yalnızca sekreter yoldaşın konuştuğu, üyelerin suskun, pasif dinlediği, tartışmasız giden bir toplantı oluyorsa, o örgütün üyelerinin yığınlar içindeki çalışmaları da öyle gidecektir: Komünistler yığınların karşısında durup onlara görüşlerini açıklayan, bir tür söylev çeken durumdan kurtulamayacaklardır. Parti içi tartışma canlı, katılım sürekli olursa, yığınlarla bağlarımız da aynı şekilde canlı, geniş ve kalıcı olacaktır. Ayrıca bunun tersi de doğrudur."

Bir başka yoldaş burada şu saptamayı yaptı: "Nerede parti örgütü yığınlarla bağlı, onların içinde, orada yoldaşların yüzü gülüyor. Sorunlar üzerinde aralarında en sert tartışmalar da olsa, yoldaşlık havası zedelenmiyor. Ama nerede örgütün yığınla bağı yok, orada sorun vardır, anlaşmazlıklar, sübjektif, duygusal yaklaşımlar söz konusudur.

"Aynı şey öteki sol güçlerle ilişkilerimiz açısından da çok önemlidir. Biz kendi içimizde tartışma yapamazsak, kendi görüşlerimizi tartışma içinde geliştiremezsek, bu görüşleri dışımızdaki sol güçlerle de yaratıcı bir şekilde tartışamayız, onlara görüşlerimizi tam tanıtamayız." "Öte yandan" diye devam etti bunları söyleyen yoldaş, "öteki sol güçlerle ilişkilerimizin gelişmesi, bizim iç yaşamımızın canlanmasını da getirmektedir."

"Yeni bir anlayışa, yeni bir ruha gerçekten ihtiyacımız var. Bunu herkes destekleyecektir. Gerek politikamızı daha somutlayıp, ayrıntılandırmada, gerekse parti içi yaşamı daha demokratikleştirmede, yeni bir anlayış yukarıdan aşağıya radikal şekilde egemen kılınmalıdır." Bunları belirten yoldaş devamla şunu vurguladı: "Ama bu yapılırken, dünün genel bir özeleştirisini de yapmalıyız. Bu yeni ruhu yerleştirmek için zorunludur. Dün yaptığımız herşey doğruydu, şimdi yaptıklarımız da doğru! Böyle yaklaşamayız. 6. Kongre sürecinde ve kongrede bu özeleştiri de yapılmalıdır. Dediğim gibi bu yeni anlayışın daha tam yerleştirilmesini sağlayacaktır. Öte yandan yeni anlayış iş düzeyinde ve her yeni adımda görülmeli, iş ile ortaya çıkmalıdır."

"Yeni olan nedir? Yeni anlayış dediğimiz nedir? Bunu etraflı açıklamalıyız, yayınlarımız bunu yapmalı. Ve kendimizi söz ile değil iş ile yenilemeliyiz." diyen bir yoldaş, tersi durumda yeni görüş ve yaklaşımları daha yaşama geçirmeden "eskiteceğimize" dikkati çekti.

Bir başka yoldaş bizzat PB'nun genişletilmiş toplantısının yapılış tarzının, Genel Sekreter yoldaşın açış konuşmasının ve yapılan tartışmaların, yeni anlayışın somut bir uygulaması olduğuna işaret etti. Birçok yoldaş böylesi toplantıların parti yaşamını canlandırmada taşıdığı önemi belirtti ve üyeler ile yöneticilerin sorunlara birlikte yanıt aramalarını sağlayacak açık bir tartışma ortamının yaratılması için özel çaba gösterilmesi gerektiğinin altını çizdiler. Bu görüşlere katılan bazı yoldaşlar ise "yoldaşlar bu toplantının amacı hakkında önceden daha ayrıntılı bilgilendirilmeliydi" dediler.

ÖRGÜTSEL ÇALIŞMALARA İLİŞKİN

Batı Avrupa parti örgütlerinden yoldaşların katıldığı PB'nun genişletilmiş toplantısında örgütsel çalışmalardaki ciddi eksikler sıralandı, koordinasyonun yetersiz olduğu, deney aktarmanın olmadığı, kadroların istihdamı konusunda zayıflıkların giderilmiş olmadığı, parti örgütlenmelerinde amacın açık olmadığı, yığın örgütlerinin fonksiyonlarının hâlâ farklı farklı anlaşıldığı belirtildi. Ayrıca, yurtdışındaki politik faali-

yet ile Türkiye'deki politik faaliyetin ilişkisi üzerinde geniş duruldu. Birçok yoldaşın deneylerine dayanarak yaptıkları genellemelerden şu sonucu çıkarmak olanaklı oluyor: Yurtdışındaki Türkiyelilerle ne kadar sıkı bağlanırsak, o kadar Türkiye'ye yönelik politik faaliyet yapma olanağı elde ederiz."

"Yığın çalışması yaparken parti propagandasını nasıl yapacağız?" Bir yoldaşın konuşması sırasında gündeme getirdiği bu soru bir başka yoldaşın konuşmasında şu yanıtı buldu: "TKP'nin politikası gizli değildir. TKP bugün en meşru politikayı savunuyor, bu politika herkese anlatılabilir, benimsetilebilir. Bu yolda önce TKP'nin politikası kafalarda ve gönüllerde legale çıkmalıdır. Bizim politikamızda hiçbir gizlilik yoktur. Parti politikasının yığınlara ulaştırmak, partinin propagandasını yapmaktır."

Bir yoldaş kadroların günlük pratik işlere boğulduklarını, kendilerini geliştirmeye zaman ayıramadıklarını, kültür düzeylerinin gerilediğini belirtti. Bir başka yoldaş, yığınlarla bağlanma sözünü kaba bir şekilde ele almamak gerektiğini söyledi. "Bu hayatla, toplumsal yaşamla bağdır, toplumun parçası olmaktır. İşçilerle ve öteki emekçilerle, aydınlarla ne kadar sıkı bağlanırsak, kültür yaşamıyla, toplumsal yaşamın çeşitli alanlarıyla da o kadar sıkı bağlanmalıyız. Ve o zaman bunlar karşılıklı birbirlerini güçlendirecektir." dedi. Yoldaş şöyle devam etti: "Ben konumum gereği hergün işçilerin mücadelesinin sorunlarıyla haşır neşirim. Ama kendimi politikacı gibi görmüyorum. Politik kültürümü geliştiremiyorum. Genel kültür faaliyetlerine katılamıyorum. Bunlar olmadan kendimizi yenilemek olanaksızdır inancındayım."

"Bunları biz kendimiz yapmalıyız. Bunun için MK'den karar beklememeliyiz. Bu başka alanlarda da geçerlidir. Parti içi eğitim konusunda MK bize somut bir plan ve program hazırlamış değildir. Birçok parti örgütü bunu belirtti. Ama, bu, bu konuda beklemeyi mi gerektiriyor? Parti içi eğitim bize niçin gerekli? Parti politikasının teorik temellerini, onun ana doğrultularını tam kavrayabilmek ve böylece onu daha iyi uygulayabilmek için değil mi? Biz, parti merkez organlarında ve Yeni Çağ'da şimdiye kadar çıkan yazıları taradığımızda, bu amaca uygun bir eğitim sağlamada bize yeterli olacak bir dizi kaynak bulduk ve bunları işledik. Çok da yararlı oldu." Eğitim konusunda aynı yoldaş şu deneyi de aktardı: "Öyle konular var ki, birkaç yoldaşımız bu konulardaki bilgilerini derinleştirmek istiyor, ama öteki yoldaşlar şu anda o konulara ilgi duymuyor. Biz o zaman somut bir konuya ilgi duyduklarını belirten yoldaşların kendi aralarında bu konuda bir eğitim çalışması yapmalarına yardımcı oluyoruz. Bu, öteki yoldaşlara da girişimcilik aşılıyor. Bu tür deneyler üzerinde durulmalıdır."

SOL İÇİ DİYALOG

Bir yoldaş, "Dışımızdaki devrimci sol güçler ikili bir tutum içindeler. Bir yandan eski anlayışlarla görüşlerimizi eleştiriyorlar, ama aynı zamanda anlamaya da çalışıyorlar, görüşlerimize karşı ilgileri artıyor. Şimdi genellikle politikamızın etkili olduğunu kabul ediyorlar. Ayrıca bize en sekter eleştirileri yöneltenler bile açıkça TKP ile işbirliği yapmadan sonuç alınamayacağını söylüyorlar. 'Sizin görüşünüz reformist ama önemli gücünüz var, birleştirici rolünüz önemlidir', diyorlar. Bundan şu çıkıyor: Biz görüşlerimizi, politikamızın devrimci karakterini onlara daha iyi anlatmalıyız."

Öte yandan birçok yoldaş, devrimci sol güçlerle ayırım yapmaksızın gerçekleşen işbirliklerini örnekleyerek önemli bir potansiyelin varolduğunu belirtti.

Dışımızdaki sol güçlerle yerel düzeyde ilişkileri geliştirmede, onlarla diyalog kurmada, tartışmada zorluk çekiliyor. Bu saptama birçok parti örgütü tarafından yapıldı. Tartışmalarda dışımızdaki sol güçlerle ve öteki demokratik güçlerle diyalog ve işbirliğinin parti çalışmasının sürekli bir doğrultusu olarak belirginleşmemiş olduğu ortaya çıktı." Sola ne kadar yeni tarzda yaklaşırsak, o kadar iyi ilişki kurabiliriz. Eşit haklı güçler olarak onlara yaklaşmak, hiçbir iddiada bulunmamak, onlara kendimizi olduğumuz gibi tanıtmak, dostça tartışmak her zaman ilkemiz olmalıdır. Dışımızdaki sol güçler bizim içtenliğimizden en küçük bir kuşku duyarsa, kalıcı ilişkiler geliştirmek olanaklı olmaz. Biz öteki sol güçlerle birlikte olmalıyız. Bu zorunluluktur. O nedenle Kutlu yoldaşın 1 Mayıs konuşmasındaki yaklaşım, bütün parti örgütlerinde yeniden ele alınıp incelenmeli, sol güçlere karşı tutum buna göre saptanıp uygulanmalıdır." Bir başka yoldaş bu görüşlere şunları ekledi: "Sol ile ilişkileri hep MK'nin ya da onun görevlendireceği kişilerin kurmasını bekledik. Yerel düzeyde kendimiz bu konuda girişim göstermedik. Oysa her örgütün ve yoldaşın sürekli görevi olmalıdır bu."

TİP'li yoldaşlarla ilişkileri de dile getiren yoldaşlar, birçok yerde bu konuda çok yararlı ve karşılıklı geliştirici ilişkilerin kurulmuş olduğunu belirttiler. Parti örgüt ve üyelerinin iki partinin birleşmesinin hem tarihsel, hem de ulusal ve uluslararası önemi konusunda aydınlatılmasının çok yararlı olacağını belirten bir yoldaş, "her komünist birliğe katkıda bulunmakla görevlidir" dedi.

EN ÖNEMLİ SORUNDAN BAŞLAMAK

Bütün bu tartışmaların ışığında bir yoldaş şunu belirtti: "Her parti örgütü ve her komünist, şimdi kendi çalışması açısından en önemli sorun ne ise, yani kendini yenilemedeki en önemli sorun ne ise, onu başa alıp, adım adım gitmelidir. Açılacak tartışmada, her parti örgütü, kendi doğal çalışması içinde şu birkaç ay içinde nasıl yol alacağını tartışıp, saptamalıdır. Durgunluğu aşmak için ne yapılacak, üye ve yöneticiler birlikte tartışıp bu sorunun yanıtını bulmalıdır."

Parti içi tartışmada ve parti çalışmasının iyileştirilmesinde birçok yoldaş şu ihtiyaca dikkat çekti: "Örgüt faaliyeti ile yayın faaliyeti içiçe geçmelidir. Şimdi hemen hemen kopuk olan bu faaliyetler ne kadar içiçe geçerse hem yığın çalışması, hem parti ajitasyon-propagandası o kadr iyileşecektir. Yeni görüşlerimizi halka nasıl sunacağız? Örgüt çalışması ile yayın çalışmasının birliği sağlanmadan bu soruya sonuç alıcı bir yanıt veremeyiz."

Bir başka yoldaş buna şu görüşü ekledi: "Özellikle günümüzde şu soru önem kazanıyor. Fikirlerimizi iletmek, mücadelelerine yardımcı olmak istediğimiz insanlar yeni olarak neler düşünüyorlar? Hangi yeni sorunları kendi sorunları olarak algılıyorlar? Hangi örgütlenme biçimleri onlara bu sorunların çözümüne katılmak için elverişli görülüyor? Hangi eylem biçimleri bugün daha sonuç alıcıdır? Eğer yayınlarımız yeni fikirler taşımazsa, insanların yeni düşüncelerini de öğrenemeyiz. Onlarla bağ kuramayız. Bugün böylesi ilginç bir dönemden geçiyoruz. İnsanlara eski tarzda gidersek de bir sonuç alamayız." "Partideki durgunluğu aşmada en önemli bir nokta da genç ve kadın yoldaşlara daha çok inisyatif tanımak, onların parti içindeki rollerini artırmaktır." Kendi somut çalışma deneyleri ile bu görüşünü kanıtlayan bir yoldaş, sözlerini şöyle sürdürdü: "Genç yoldaşlara güvenmeli, onların yenilikçi dinamizminden partiyi güçlendirmede yararlanmalıyız. Öte yandan bir kadın yoldaşı partide yükseltmek için onun erkek yoldaşlardan beş-on kat daha yetenekli olmasını beklemekten de vazgeçmeliyiz. Ayrıca kadın yoldaşları özel olarak desteklemeli, onların partideki rollerini artırmalıyız."

"Eğer durgunluğu parti politikasının yaşama geçmesinde, uygulanmasında durgunluk olarak saptıyorsak" diyerek konuşmasına başlayan bir yoldaş şöyle devam etti: "o zaman çözüm, politikanın yaşama geçme sürecini zenginleştirmektir, her faaliyetimizde politikanın ihtiyaçlarını çok yönlü dikkate almak, çok yönlü bir çalışmayla politik gelişmelere müdahale edebilmek ve ikinci olarak bütün bunları yapabilmek için, parti yaşamını zenginleştirmek, daha canlı hale getirmektir."

Katılan bütün yoldaşların PB'nun parti içi tartışma açılması kararını yerinde bulduklarını belirttikleri toplantı, Kutlu yoldaşın yaptığı bir konuşma ile sona erdi.

ATILIM 15 Günlük Gazete, Herausgeber: Ermis Verlag, Satz/Dizgi, Umbruch/Tertip, Druck/Baskı: Eigene Herstellung, İsteme Adresi: Postfach 101016, 4300 Essen 1, Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 36050105, Knt. Nr. 712703, Fiyatı: 1DM, Abone: 1 yıllık 48DM

Demokrasi güçlerinin büyük başarısı:
TÜRKEŞ'İN BATI BERLİN'DE KONUŞMA YAPMASI YASAKLANDI

Batı Berlin'deki Alman ve Türkiyeli demokrasi güçlerinin güçlü protestoları karşısında Batı Berlin Senatosu MHP lideri faşist Alpaslan Türkeş'in Batı Berlin'e gelmesini ve konuşma yapmasını yasaklamak zorunda kaldı.

Hatırlandığı gibi bundan bir süre önce de Türkeş'in Batı Berlin'e gelip Berlin Türk Federasyonu'nun bir toplantısında konuşacağı duyulmuş, ama 13 Haziran günü yapılması gereken bu konuşma, Türkeş'in gelmemesi üzerine ertelenmişti. Berlin Türk Federasyonu geçtiğimiz 27 Haziran günü yayınladığı yeni bir bildiriyle Türkeş'in ertelenen konuşmasını 2 Temmuz günü yapacağını duyurdu. Bu duyuruda özetle şöyle denmekteydi: "12 Eylül askeri harekatı sorumluları 'Biz gelmemiş olsaydık komünistler geleceklerdi' diyerek durumun vehametini itiraf ettiler. Şimdi soruyoruz: Acaba ülkücüler olmasaydı 12 Eylül harekatı gerçekleşebilir miydi? Bütün bu soruların cevaplarını, 12 Eylül sonrasını müstesna insan Türklük, İslamlık, insanlık davasının yiğit lideri Alpaslan Türkeş'in kendi ağızından dinleyelim."

Bu duyurunun yapılmasının hemen ardından Batı Berlin'deki Alman ve Türkiyeli demokrasi güçleri Türkeş'in Batı Berlin'e sokulmaması ve planlanan bu faşist toplantının yasaklanması için harekete geçtiler. 18 örgüt ve partinin temsilcileri 28 Haziran günü ortak bir toplantı yaparak ortak bir bildiri kaleme aldılar. Bu bildiride Batı Berlin İşgal Kuvvetleri Komutanlığı'ndan ve Batı Berlin Senatosu'ndan faşist Türkeş'in kente girmesini yasaklamaları istendi. Bu bildirinin altındaki imzalar şunlardı: AL, SPD Yabancılar Politikası Komisyonu, SEW, Aktionsgemeinschaft der Demokraten und Sozialisten, ASTA-FU, JUSO, Demokratischer Frauenbund, DİBAF, Birlik Yolu, KKDK, Kültür Merkezi, Kürdistan İşçi Derneği, Türkiyeliler Merkezi, GEW, HDB, SJV, Batı Berlin Türkiyeli Öğrenci Birliği, Türk Sosyal Demokratları (TSD), Türkiyeli Kadınlar Birliği, Türk Bilim ve Teknoloji Merkezi, VVN, Johann Georg Gauter (Papaz, Evangelische Fürbitgemeinde - Britz), Bughard Weinmann (Papaz - Neukölln).

Aynı zamanda DGB'nin Batı Berlin Eyalet Başkanı Pagels de İçişleri Senatörlüğü'ne başvurarak Türkeş'in Batı Berlin'e sokulmamasını istedi.

Kamuoyundan yükselen bu güçlü protesto karşısında İçişleri Senatörlüğü Basın Sözcüsü Birkenbeul 30 Haziran günü yaptığı basın açıklamasında, yetkili kurumların ellerindeki bütün olanakları kullanarak Türkeş'in Batı Berlin'e girmesini engelleyeceklerini, bütün bunlara rağmen Batı Berlin'e gelmeyi başaracak olursa konuşmasına olanak verilmeden sınır dışı edileceğini açıkladı.

Böylece uzun zamandan beri Federal Almanya'da ve diğer Batı Avrupa ülkelerinde, Başbakan Özal'ın özel izniyle aldığı yeşil pasaportla serbestçe dolaşmakta olan ve Federal Almanya'nın Hamm ve ardından da Köln kentlerinde konuşmalar yapmış olan Türkeş'in konuşması nihayet Batı Berlin demokrasi güçlerinin girişimleri sonucu yasaklanmış oldu.

Türkeş'in konuşmasını yasaklatmayı başaran demokratik örgütler, ayrıca, 2 Temmuz günü Berlin Türk Federasyonu'nun binasının bulunduğu bölgede toplanarak, kalabalık bir biçimde bu başarılarını kamuoyuna duyuran bir bildiri dağıttılar, Türk Federasyonu binasının karşısında bir araya gelerek protestolarını sürdürdüler ve olaysız bir biçimde dağıldılar.

157 ÜLKEDEN 2800 DELEGENİN KATILDIĞI 1987 DÜNYA KADINLAR KONGRESİ 23-27 NİSAN TARİHLERİ ARASINDA MOSKOVA'DA TOPLANDI

UDKF (Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu) Genel Sekreteri Freda Brown'un konuşmasıyla Kremlin'de açılan konferansın ilk bölümüne katılan SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov da, dünyanın dört bir bucağından "Nükleer silahsız 2000 yılına doğru, barış, eşitlik, gelişme için" belgisini yaşama geçirmek için biraraya gelen renkleri, dinleri, dilleri, ırkları, politik görüş ve inançları birbirinden farklı kadın delegeleri ve kongreyi selamladı. Konuşması büyük bir dikkatle izlenen Gorbaçov, 2000 yılına yaklaştığımız bu günlerde insanlığın karşı karşıya bulunduğu sorunları dile getirerek, kongrenin önüne koyduğu, gezegenimizde yaşamı koruma ve adil kılma hedefinin altını çizerek, tüm sorunların üzerine korkmadan gidilmesi, gerçekçi bir biçimde gözden geçirilmesi gerektiğini söyledi. Daha sonra SSCB'de kadınların durumu ve kazanımları üzerinde duran Gorbaçov, ülkesinde kadın haklarıyla ilgili tüm sorunların çözülmüş olmadığını belirterek, eski alışkanlıklar, gelenekler, kimi eksiklikler ve bazı alanlardaki yöneticilerin yaklaşımları nedeniyle kadınlar üzerindeki baskının tümüyle kaldırılamamış olduğunu, ancak yenilenme süreciyle birlikte ve 27. Kongreden sonra oluşturulan Kadın Konseyleri aracılığıyla bu sorunların çözümü için harekete geçildiğini anlattı.

1985'de Nairobi'de yapılan kongreden sonra dünya kadınlarının biraraya geldikleri bu en büyük konferansta Türkiye yurtiçinden ve dışından katılan 22 delege ile temsil edildi. Konferansa ulusal kadın örgütlerinin yanısıra, uluslararası 70 örgüt ve Birleşmiş Milletler'e bağlı 15 kuruluşun da temsilcileri katıldı. Üç ayrı binada, komisyonlar ve tartışma merkezleri halinde sürdürülen çalışmalar, geceleri de oturumlar, dayanışma toplantıları, film, video gösterileri, açık tartışmalar şeklinde devam etti. Moskova Dünya Kadınlar Kongresi 5 gün ve gece boyunca dünyanın dört bir yanındaki kadınların birbirlerinin sorunlarını daha yakından tanıma, kaynaşma, barış, eşitlik ve gelişmeye, adaletli bir dünya yaratmak için verilen ortak savaşıma katkılarda bulundu. Dünya kadınlarının kalbi 5 gün boyunca insanlığın geleceği için Moskova'da attı. □

